BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 351 Vineri 22 Decembrie 1939
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
UNIV.-SPORT
500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

ORGANIZAREA MODERNĂ A APĂRĂRII PASIVE

Organizarea modernă a apărării naționale în toate domeniile este bazată pe progresele științifice, pe cercetările din laboratoare, pe studiile specialiștilor, pe lucrările practice ale tehnicienilor și pe descoperirile, invențiile sau perfecționările făcute în diferite ramuri ale științelor.

De aceea și apărarea activă și pasivă nu poate să fie bine organizată de cât prin cunoașterea aprofundată a tuturor problemelor ce sunt în legătură cu ea, — unele de ordin științific și technic, altele de ordin administrativ.

De aceea în toate țările organizarea apărării active și pasive nu se mărginește numai la măsurile recomandate și impuse de autoritățile militare și administrative cu privire la protecția teritoriului și a populațiunii civile din regiunile amenințate.

S'au înființat în Anglia, Franța, Germania, Italia, Statele-Unite și în alte țări, asociațiuni din inițiativă particulară pentru propaganda științifică, care în acord și cu concursul autorităților militare și civile, încurajează și favorizează studiile și cercetările de laborator în strânsă legătură cu problemele ce interesează apărarea pasivă și războiul aerochimic și inițiază tineretul școlar din școalele de toate gradele în această materie.

Nu numai atât. In Anglia și în Germania s'au luat măsuri pentru organizarea unui serviciu telefonic și de radiodifuziune care să poată transmite, în timp de război, ordine, avize, instrucții și ori ce fel de informații privitoare la apărarea pasivă, individuală sau colectivă. Iată cum telefonul și radio pot fi puse în serviciul apărării pasive, în orice împrejurări, dacă se iau din timp măsurile impuse de siguranța funcționării lor.

S'a constituit azi și la noi o asociație națională pentru apărarea pasivă, în condițiile prevăzute de legea apărării teritoriului și a populațiunii, din inițiativa câtorva personalități calificate și al cărei scop este să facă o propagandă științifică, metodică și practică; să determine în mediile științifice de diferite specalități, studii și cercetări de laborator; să țină în curent publicul cu toate progresele făcute în domeniul aerochimiei și al apărării pasive; să activeze pentru înființarea de laboratoare speciale și de poligoane de experiență; să propage cunoștințele necesare prin reviste de specialitate și să se introducă în școlile de toate gradele — în deosebi în Universitate — cursuri teoretice și practice relative la apărarea pasivă, așa cum s'au introdus de câțiva ani în Germania.

Această asociație, atât prin programul său, cât și prin conducătorii și membrii săi, oameni de știință, technicieni, specialiști, personalități calificate să activeze în domeniul apărării noastre naționale, cu o deplină competință și autoritate morală, răspunde imperioasei nevoi de a organiza apărarea pasivă în condițiile impuse de progresele științifice și technice și de interesele naționale.

D. HOOVER
A TRIMIS 100.000 DOLARI FINLANDEI

New-York, 19 (Rador). — *Fostul președinte al Statelor Unite, d. Hoover, președinte al comitetului pentru ajutorarea Finlandei, a trimis guvernului finlandez suma de 100 mii dolari, reprezentând subscrierile publice din prima săptămână dela creiarea comitetului.*

UN GEST AL REGELUI IUGOSLAVIEI

Belgrad, 19 (Rador).— *Suveranul a invitat pe 40 din cei mai buni elevi din diferite licee să fie oaspeții săi timp de o săptămână în cursul sărbătorilor Crăciunului.*

„PREMIUL DE VIRTUTE"

Academia română a acordat premiul Mavrogheni, pentru acte de virtute, societății pentru ocrotirea copiilor găsiți „Leagănul Sf. Ecaterina".

Cea mai potrivită subliniere a meritului, cea mai semnificativă răsplătire a virtuții, constitue această încoronare a unei opere, cu începuturi modeste, dar care însumează mii și mii de acte de omenie, de ajutorare, de sprijin, ce stau la baza activității „Leagănului Sf. Ecaterina".

In nenumărate rânduri noi am relevat, cu cifre și date impresionante, rolul acestei harnice societăți în salvarea vieților atâtor mici ființe năpăstuite.

Prosperitatea instituției dovedește că, pe lângă sărguință, conducătorii au știut să impună o administrație lăudabilă, care a făcut din „Leagănul Sf. Ecaterina" una din cele mai de seamă înfăptuiri în domeniul filantropiei active.

Consacrarea făcută de Academia română corespunde gândurilor tuturor celor ce au urmărit opera săvârșită de societatea căreia i s'a decernat premiul de virtute.

PE FRONT

D. Hitler inspectând frontul de Vest.

OPERAȚIUNILE MILITARE ȘI AERIENE

de R. SEIȘANU

In ultimele zile s'au înregistrat operațiuni importante în Finlanda, care au modificat situația militară în sectorul septentrional și central al țării, în favoarea armatelor sovietice.

La nord, în sectorul arctic, la vest și sud de provincia Petsamo, două coloane puternice sovietice înaintează spre frontiera norvegiană și suedeză. Inaintarea este mai accentuată la nord, unde întâia coloană sovietică a atins în câteva puncte linia frontierei finlando-norvegiene.

Ziarul „Politiken" din Copenhaga a anunțat că începând de eri s'a stabilit o frontieră comună între Rusia sovietică și Norvegia.

A doua coloană înaintează și ea, fără să întâmpine rezistență serioasă în direcția vest, spre zona frontierei suedeze.

Norvegia și Suedia au luat măsurile militare impuse de situația nouă ce s'a creat în apropierea frontierilor lor orientale, — măsuri cu caracter defensiv și deci de siguranță.

Firește că această situație, precum și rezultatele ce le va avea războiul dintre U.R.S.S. și mica Finlanda — dată fiind inferioritatea zdrobitoare în care se găsește cea din urmă din punctul de vedere militar față de puternicul ei adversar — neliniștește opinia publică din țările scandinave vecine, ale căror interese, în materie de siguranță națională, sunt comune.

„Suedia și Norvegia — scrie d. René Pinon în „Revue des Deux Mondes" — iau măsuri militare defensive. Suedia care consideră Finlanda ca o națiune-soră, este adânc mișcată, dar simpatiile sale pot să devină mai puțin platonice?

Suedia s'a crezut la adăpostul tuturor furtunilor europene; ea a neglijat armata, făcând profesiunea pacifismului.

Și iată că războiul, cu toate grozăviile sale, o amenință direct. Suedia și Norvegia sunt singurele puteri care prin poziția lor geografică pot să dea un ajutor militar Finlandei, care luptă pentru independența tuturor popoarelor, — cel puțin o aprovizionare în muniții, în arme și în articole alimentare".

După cum am spus, cele două țări scandinave, ținând seama de propriile lor interese, care le comandă o politică de neutralitate binevoitoare față de Finlanda, n'au luat până acum de cât măsurile militare strict defensive.

Dacă în nordul și centrul țării trupele finlandeze au fost nevoite, sub presiunea puternică a inamicului, să se retragă în sectorul istmului Careliei, la nord de lacul Ladoga și în zona coastei golfului Finlandic, grupurile de armate finlandeze, din aceste părți, continuă să opună o îndârjită rezistență, menținându-se, atât pe linia fortificată Mannerheim, cât și pe celelalte poziții întărite.

In cursul ultimei săptămâni Sovietele au transportat numeroase trupe și material de război pe c. f. Leningrad-Murmansk, sporind efectivele și armamentul tuturor grupelor ce operează în Finlanda.

La vest, mare activitate a aviațiilor britanică și germană sub forma unor expediții de atac.

In ziua de 17 Decembrie o escadrilă germană de avioane grele de bombardament și-a făcut apariția la estul Scoției, în apropierea coastei mării Nordului și a atacat cu bombe și mitraliere 13 vase britanice de comerț și de pescuit, care nu erau apărate de vase de război.

Comunicatul britanic anunță, că în urma acestui atac au fost scufundate trei vase de pescuit; iar altele au suferit avarii. Avioanele germane s'au coborât și au mitraliat echipagiile acelor vase.

A doua zi, Luni, o luptă aeriană s'a dat în golful Heligoland între o escadrilă de bombardament britanică și o escadrilă de vânătoare germană.

Pentru întâia oară dela declararea războiului s'a organizat o expediție de bombardament cu aparate britanice numeroase și grele, împotriva căreia au luptat un număr deasemenea mare de aparate de vânătoare germane.

După comunicatul german escadrila britanică a avut ca obiectiv baza dela Wilhelmshaven de pe coasta germană, dar fiind întâmpinată de escadra de vânătoare germană, compusă din aparate tip Messerschmidt N. 109, la nord de insula Heligoland, a acceptat lupta acolo, care a durat două ore. Nu se cunosc încă peripețiile acestei lupte grele și nici numărul exact al aparatelor pierdute de cele două escadre adverse. Pe când germanii anunță că englezii au pierdut din 52 aparate, 34 — ceeace ar însemna o înfrângere severă —, englezii anunță că numai 7 aparate n'au revenit la baza lor, fără să precizeze numărul total al aparatelor ce au participat în lupta dela Heligoland.

Cum în insula Heligoland pare să fie baza principală a hidroavioanelor germane, care lansează minele magnetice în marea Nordului, nu este exclus ca ea să fi fost obiectivul militar principal al expediției organizată de aviația de bombardament britanică.

IN FRANȚA

Ascultător de avioane care indică prezența aparatelor inamice și înălțimea la care se gasesc.

PE FRONTUL DE VEST:

Activitate locală redusă.

PE FRONTUL FINO-SOVIETIC:

In nordul Finlandei trupele sovietice se apropie de frontiera norvegiană. In Carelia toate atacurile sovietice au fost respinse.

PE MARE:

Noui vase scufundate. Bateriile de coastă finlandeze au scufuudat un cuirasat sovietic.

IN AER:

Germanii anunță doborârea a încă 2 avioane engleze.

(Citiți amănunte în telegramele din corpul ziarului).

APRECIERI GERMANE
ASUPRA LUPTEI AERIENE DIN REGIUNEA HELGOLAND-WILHELMSHAVEN

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 19. — Cazul cuirasatului „Graf von Spee" nu mai prezintă nici un interes pentru presa germană.

In schimb, lupta aeriană din regiunea Helgoland-Wilhelmshaven constitue azi tema principală a presei germane.

Comunicatul de azi al comandamentului armatei germane, care anunță acum că la lupta aeriană de eri au participat 52 avioane britanice și nu 44, formează în toate ziarele punctul de plecare al tuturor descrierilor, despre cari se spune că ar trebui să atragă privirile și interesul opiniei publice germane asupra acestui episod al războiului, considerat ca „cea mai mare luptă aeriană din toate timpurile".

Presa germană susține în mod unanim că succesul obținut dovedește superioritatea Germaniei în domeniul aviației.

Ziarele comentează cu ironie faptul că guvernul britanic n'a publicat știri amănunțite asupra atacului aviației britanice.

La Berlin, se crede că prin această tăcere a Londrei se face încercarea de a se diminua succesul aviației germane.

*

In legătură cu aceasta, trebue anunțat că la Berlin se desmint în mod categoric știrile engleze, că un crucișetor german de tipul vasului „Köln" ar fi fost scufundat de submarinul britanic „Ursula".

Se subliniază că neidentificarea crucișetorului german este o dovadă care combate afirmațiile britanice. Deasemena „se respinge știrile că alte două crucișetoare germane ar fi fost torpilate Se recunoaște doar că, în cursul săptămânei trecute, un crucișetor german a suferit stricăciuni în urma unei „explozii submarine" — cum spune termenul technic întrebuințat de comunicatul comandamentului armatei germane.

Presa germană nu intră în discuție asupra afirmațiilor britanice de mai sus, ci declară că știrile engleze incomplete asupra luptei aeriene dela Helgoland — Wilhelmshaven trebue considerate ca o recunoaștere a înfrângerii și slăbiciunii Angliei.

PEISAJ DE IARNĂ

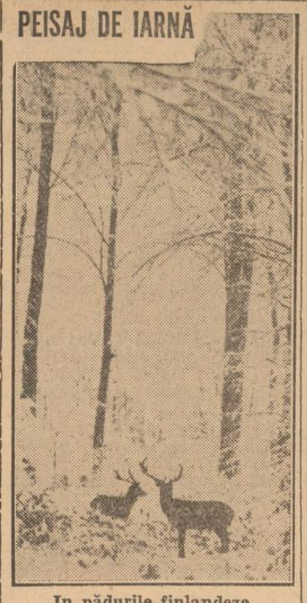

In pădurile finlandeze

NOTE
„MANDALINE, ȘAPTE LA POL!..."

Așa strigă, pe stradă, vânzătorii de „mandaline". Dar dacă stai să te „tocmești" cu ei, scoți „mandalinele" și opt la pol.

Să notăm prețul, și „să'ntrebăm, ca odinioară Goethe: „Kennst du das Land wo die Zitronen blühen ?..."

„Țara unde'nfloresc portocalii", oamenii cari n'au călcat pe acolo o cunosc din diferite cărți și mai ales din cărțile poștale: Ea se cheamă când Italia mediteraneană sau Grecia, când Palestina, — ușă deschisă către Asia, — când, în fine, Brazilia equatorială, unde noi înșine am avut, pe vremuri, plăcerea de a rupe din pom, cu mâna noastră, dulcile fructe de aur.

De acolo, din aceste depărtări de zeci de mii de kilometri, de peste țări și mări, cu vaporul și cu trenul, cu riscuri numeroase și cu mari cheltueli, sosesc, fiecare bucată pusă'n foiță și toate în lădițe, „mandalinele" pe cari zgribuliții oltenași le vând la București, cu doi lei și ceva bucata, la răspântii de străzi.

Ne este oare'ngăduit să amintim că un măr cum-se-cade costă, tot la București, cel puțin patru sau cinci lei?... E drept că merele sunt câteodată numite și „de California", — pasă-mi-te cu intenția de a naște o confuzie în spiritul cumpărătorului. Și e tot atât de adevărat că nu odată le-am văzut sosind în București în șiruri de căruțe acoperite cu coviltir de rogojină și trase de niște biete mârțoage numai pielea și coastele.

Doi lei și ceva o mandarină, și patru-cinci lei un măr?...

E cazul să'ntrebăm și noi, — nu ca Goethe, ci românește, sadea: „Cunoașteți d-voastră, oare, țara unde cresc merele noastre?".

M. Negru

PIERDERILE FLOTEI GERMANE
VĂZUTE SUB PRIZMA PARISULUI

Prin telefon, dela trimisul nostru special

Paris, 19. — Odiseia cuirasatului de buzunar „Graf von Spee" continuă să formeze obiectul comentariilor tuturor cercurilor politice și ziaristice pariziene. Hotărirea comandantului german de a scufunda vasul continuă a fi considerată aci ca un act de desnădejde. Se crede însă de unii că loviturile primite în lupta cu vasele mici britanice au fost de așa natură încât cuirasatul german nu mai era capabil să lupte. Aceasta a dovedit curajul echipagiilor britanice și calitățile lor de buni trăgători.

„Propaganda germană — se spune aci — nu va mai putea susține că Anglia nu mai are supremația navală. Este adevărat că Reichul a urmărit să stăpânească mările și a întrebuințat pentru acest scop toate mijloacele. Dar nici prin aceste mijloace Reichul nu a putut slăbi puterea navală a Marei Britanii și a Franței și odiseia lui „Graf von Spee" a dovedit ineficacitatea lor".

Pe de altă parte, cercurile competinte fac următorul bilanț al mijloacelor cu care Germania a crezut să domine navigația pe întinsul mărilor:

Germania a pierdut în 3 luni jum. peste 40 de submarine, adică mai mult de jumătatea flotei ei de submarine.

Activitatea aviației germane în domeniul naval este limitată din ce în ce mai mult față de superioritatea evidentă a aviației franco-britanice.

Soluția la care a trebuit să recurgă „Graf von Spee" dovedește că și acțiunea acestor faimoase cuirasate de buzunar nu prezintă primejdie.

Dacă la toate acestea — spun cercurile competinte — se adaogă scufundarea recentă de către submarinele britanice a unui distrugător german și torpilarea cu avarii serioase a unui alt crucișetor german, apare în toată lumina realitatea bilanțului situației forțelor navale germane așa cum de altfel le-a expus în ședința de Luni a Camerei Comunelor d. Churchill.

Cercurile franceze se întreabă acum de ce nu a reacționat Germania în urma celor întâmplate. Se spune că sperând să intimideze pe adversari și să împiedice circulația pe căile maritime comerciale, avioanele germane au început să atace cu mitraliere pe marinarii vaselor comerciale engleze și neutre.

„Dela asemenea atacuri — spun cercurile de aci — contra vaselor comerciale dezarmate, până la bombardarea populației civile nu mai este decât un mic pas teribil de ușor de făcut".

Faptul că vasele dezarmate sunt atacate în acelaș timp de câte două avioane germane de odată, unul lansând bombele iar celălalt urmărind vasul și mitraliind echipagiile chiar în bărcile de salvare, este viu criticat aci.

„Opinia publică mondială va avea să judece — spun cercurile franceze — între această atitudine germană și aceea a forțelor navale și aviatice ale Franței și Angliei".

*

Consiliul suprem interaliat s'a întrunit azi dim. la ministerul de război. A participat și d. Chamberlain. Desbaterile au ținut până la prânz. Ziarele de seară anunță că un deplin acord s'a constatat în toate chestiunile discutate.

— F. —

UN NOU ATENTAT
AL TERORIȘTILOR IRLANDEZI

Londra, 19 (Rador). — La Oficiul poștal din Andover (Hampshire) au luat foc numeroși saci de corespondență.

Se crede că este vorba de un atentat al aderenților armatei republicane irlandeze, cari au încercat să distrugă o parte din curierul de Crăciun destinat armatelor.

SITUAȚIA ECHIPAGIULUI
DE PE „GRAF VON SPEE" DEBARCAT LA BUENOS AIRES

PUNCTUL DE VEDERE AL CERCURILOR AUTORIZATE GERMANE

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 19. — La început, cercurile competente germane au refuzat să dea declarații în legătură cu știrile din străinătate, redactate în termeni categorici, cu privire la soarta comandantului și a echipajului cuirasatului „Graf von Spee".

După cum se constată acum, se pare că această tactică a fost aleasă de cercurile competente din Berlin în folosul punctului de vedere, pe baza căruia diplomația germană se gândește a manevra.

Am anunțat că la Berlin s'a declarat dela început că echipajul cuirasatului „Graf von Spee" trebue considerat neapărat ca naufragiat și că deci nu poate fi internat sub nici un motiv. Din această cauză și consecvent deciziei luate, s'a manifestat, probabil, la Berlin o lipsă de informații asupra soartei echipajului vasului german.

In conformitate cu această atitudine, se subliniază acum în cercurile ministerului de externe german ca un factor esențial faptul, că echipajul cuirasatului „Graf von Spee" a sosit într'adevăr înarmat la Montevideo, dar neînarmat la Buenos Aires. Acest fapt constitue — după părerile germane — un argument important pentru dovedirea naufragiului.

Până acum nu se știe la Berlin care va fi punctul de vedere adoptat de guvernul argentinian. Se afirmă însă, că ministrul Germaniei la Buenos Aires ar și fi întreprins demersuri diplomatice pe lângă guvernul argentinian, spre a susține punctul de vedere al Reichului în această chestiune.

De altfel, opinia publică germană nu se mai ocupă deloc cu problema „Graf von Spee". Din toate ziarele a dispărut azi cazul cuirasatului german. Se vorbește doar în treacăt de el și numai în legătură cu declarațiile de eri ale d-lui Churchill și aceasta spre a se combate afirmațiile acestuia că nu s'ar fi aflat concentrate puternice unități navale britanice și franceze în fața portului Montevideo.

Ziarele germane consideră, într'un ton violent și indignat, această afirmație ca o încercare de a dovedi că cuirasatul „Graf von Spee" ar fi putut rupe linia vaselor de război britanice și că deci scufundarea vasului n'ar fi fost necesară.

CRONICA RĂZBOIULUI NAVAL

DEZNODĂMÂNTUL CUIRASATULUI DE BUZUNAR „ADMIRAL VON SPEE"

de vice-amiral I. BĂLĂNESCU

Tristul deznodământ al crucișetorului cuirasat Admiral von Spee a pecetluit cu o pagină dureroasă acțiunea războiului de cursă din Oceanul Atlantic, aplicând o severă sentință unei nave de război, care timp de trei luni a făcut dovada inițiativei și rezistenței echipagiului său.

A trebuit să vină o situație tactică critică unde cuirasatul de buzunar să-și arate capacitatea ofensivă și pregătirea de război a personalului față de o grupare de nave britanice superioară numericește, și atunci dintr'un concurs fatal de împrejurări, micul cuirasat a eșuat în misiunea lui. In zilele de înfrigurare ale luptei navale de la Montevideo, numeroase persoane îmi puneau întrebarea: De ce i se spune acestei nave cuirasat de buzunar? Am prilejul să dau această lămurire acum, deși în ziarul nostru, un confrate a mai explicat această curioasă numire, care nu cadrează cu dimensiunile buzunarelor noastre, nici cu proporțiile cuirasatului german.

Știm că tratatul din Versailles a limitat deplasamentul standard al cuirasatelor germane la 10.000 tone, viteza la 18 noduri, armamentul de calibru mare la 4 tunuri de 280 mm.

In anul 1922, conferința de la Washington a limitat calibrul tunurilor de pe crucișetoarele de 10.000 tone standard, la 203 mm. Tratatul de Versailles permitea însă Germanilor să pună tunuri de 280 mm. pe cuirasatele de 10.000 tone. Prin urmare conducătorii și technicianii marinei germane, dorind să construiască o navă cuirasată care era unitatea cea mai superioară a marinei de război, au pus și au rezolvat problema unui mic cuirasat, care având 10.000 tone, să poarte 6 tunuri 280 mm., o cuirasă de centură și punte convenabilă și o viteză de 26 noduri, superioară cuirasatelor epocei, care pe atunci nu aveau mai mult de 21—22 noduri.

Față de crucișetorul tip Washington de 10.000 tone, cuira-

(Continuare in pag. 2-a)

SALVAȚI!

Fotografia noastră arată cum au fost aduși la țărm supraviețuitorii pachebotului olandez scufundat de un submarin german, luați apoi de un vas belgian care și el a eșuat în apropiere de coasta engleză

O ARMATĂ PUTERNICĂ PREVINE PRIMEJDIA RAZBOIULUI. SĂ NE DARUIM ACEASTĂ ASIGURARE PENTRU CĂMINUL ȘI BUNURILE NOASTRE,
SUBSCRIIND LA:
BONURILE PENTRU INZESTRAREA ARMATEI